

De manier van handhaven essentieel voor geloofwaardigheid van de overheid

“De parkeercontroleur loopt evenveel kans op geweld als de politiemann”

De BOA's maken een snelle opmars. Door allerlei ontwikkelingen in de samenleving, waaronder de de vorming van de Nationale Politie, is er meer behoefte aan boa's, maar ook aan een herijking van het vak. Om de leefbaarheid en veiligheid in wijken en het buitengebied te waarborgen heeft de politie de boa's hard nodig. Dat stelt nieuwe eisen aan beide partijen, zegt Peter Vogelzang, voormalig korpschef van de regiopolitie Utrecht en destijds voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen. Samen met Lieke Sievers ontwikkelde hij de Visie op handhavingssamenwerking in Leefbaarheid en veiligheid. Voor de toekomst verwacht hij dat het aantal BOA's zal toenemen, dat het vak zich verder professionaliseert, maar dat er ook strengere eisen aan deze functie worden gesteld. Dat laatste is hard nodig.

Geloofwaardigheid

Veranderingen in de samenleving vragen om een nieuwe vorm van samenwerken tussen politie en boa's, maar ook tussen de politie en boa's enerzijds en de burger anderzijds. Al in de jaren '90 van de vorige eeuw vond door de omvorming van de Gemeente - en Rijkspolitie naar een regionale politie een verschuiving plaats. In de beleving van de burger ontstond er vanaf dat moment een grotere afstand tot de politie. Nu de vorming van de Nationale Politie plaatsvindt en de politie een groter accent op opsporing en zwaardere criminaliteit moet leggen, is het van wezenlijk belang dat de burger het gevoel heeft dat hij op een goede manier wordt ondersteund door de overheid. Het is bekend dat juist de kleinere delicten in wijken en in het buitengebied bij burgers bijzonder veel irritatie opwekken, of het nu gaat over door rood licht rijden, vuil storten in bossen of het vernielen van bushokjes. Mensen willen zien dat er ook op deze aspecten wordt gehandhaafd. "Als je dat als overheid niet doet, dan verlies je je geloofwaardigheid en je legitimiteit, waarschuwt Peter Vogelzang.

Peter Vogelzang (foto: A.Les)

Delicten in wijken en in het buitengebied zoals het vuil storten in bossen wekken veel irritatie op.

De erkenning van het grote belang van de eigen verantwoordelijkheid van burgers bij handhaving en opsporing is door de politie altijd onderschat. Toch worden de meeste boeven gevangen doordat burgers oplettend zijn. "Kijk maar naar die jeugdspelers van Ajax die ervan worden verdacht dat ze een agente in burger hebben mishandeld. Door een oplettende burger die het kenteken van de auto noteerde heeft de politie ze kunnen pakken", aldus de voormalige politiechef. Dit voorbeeld laat zien dat burgers doorgaans oplettend zijn en tot op zekere hoogte heel goed zelf voor hun eigen veiligheid kunnen zorgen.

Met elkaar houden ze 'sociaal toezicht'. Hij vindt dan ook dat je ze op een voetstuk moet zetten, in plaats van ze te betuttelen. "Mensen willen heel graag meehelpen, ze willen betrokken zijn en die kans moet je ze geven. Het gevolg is dat zich ook daadwerkelijk gaan inzetten en daar kan de overheid alleen maar profijt van hebben. In landen als Canada en Israël zijn ze daar al heel ver mee", weet hij te vertellen. Daar zijn burgers gewend de eerste noodhulp te verlenen. Zij willen immers wat doen en niet frustrerend toekijken als er iets aan de hand is. Het vergt dus een andere benadering van de burger.

Sociabiliteit

Het opsporen van boeven mag dan een grote aantrekkingskracht hebben, het

moelijkste werk voor de overheid is toch handhaving en toezicht. Het stelt namelijk grote eisen aan de sociabiliteit. De mannen en vrouwen op straat moeten immers mensenkennis hebben, een grote mate van inlevingsvermogen en weten hoe je mensen het beste kan benaderen. Een eenduidige manier hiervoor is er niet. Het betekent immers niet alleen maar repressief optreden, maar zoeken naar een balans tussen preventief en repressief, tussen waarschuwen en verbaliseren. Daarbij moet iemand ook kunnen uitleggen waarom hij optreedt. Juist als het gaat om kleinere delicten is stijl en gedrag van optreden van essentieel belang. Irritatie ligt namelijk al gauw op de loer als burgers niet op een juiste manier worden aan-

gesproken. Vogelzang refereert aan de krakersbeweging in de jaren '80. Politie-mensen waren destijds in eerste instantie angstig om panden te betreden. Zij wisten maar één manier om daarmee om te gaan. Zoals Denkers het beschreef geldt hier niet alleen met stok en steen. In een later stadium werd er met krakers gepraat en onderhandeld, waardoor zij het gevoel kregen erkend te worden. In een keer was er een overheid die luisterde en meedacht. Het is het moeilijkste deel van de handhavingstaak. Volgens Vogelzang ligt hier nog een grote kans voor politie, boa's en andere handhavende instanties. Van belang is dan wel dat voor de handhavers, waaronder de boa's, zware eisen worden gesteld aan de sociabiliteit.

Boa's verlengstuk politie

Volgens Vogelzang ligt er een grote kans voor de politie. Door het potentieel te vergroten is er in de onderlinge samenwerking daadwerkelijk winst te behalen. Dat betekent wel dat de overheid prioriteit moet verlenen aan de lokale zorg en de kleinere problematiek gebundeld op moet lossen. Dat vergt dagelijks afstemming en informatie-uitwisseling van beide partijen. In de praktijk zal dat betekenen dat politiemensen en boa's fysiek bij elkaar zitten en niet op afstand met elkaar communiceren via digitale middelen.

In Den Haag is er door boa's en politiemensen ervaring opgedaan door op deze manier te samen te werken. De boa is het verlengstuk van de politie. Beide instanties, ieder met andere accenten, hebben elkaar nodig. Vogelzang: het is evident dat de overheid een enorme winst kan boeken als het gaat om de veiligheid. Als de geloof-

waardigheid hiervan afhangt, waarom regelen we dat dan niet gewoon?

Thema's

De thema's waar het de komende tijd over moet gaan zijn operationele samenwerking en informatiedeling, geloofwaardigheid (weer voor vol aangezien worden door de overheid zelf), opleidingen, uitrusting en middelen. Met name dat laatste wordt volgens Vogelzang enorm onderschat. "De parkeercontroleur loopt zeker evenveel kans op geweld als de politieman." Op de vraag naar hoe het vak van de bos er over vijf jaar uitziet zegt hij: "Het aantal boa's zal toenemen en ook de terreinen waarop ze zullen worden ingezet. Ze zullen primair lokaal verankerd zijn. Verder zal het vak zich verder professionaliseren en zullen de eisen toenemen". Hij voegt er aan toe: "Voor de politie is het van levensbelang dat zij de verbinding houdt met de burger en een intensieve samenwerking aangaat met de boa's."

Door het potentieel te vergroten is er in de onderlinge samenwerking daadwerkelijk winst te behalen.

De mannen en vrouwen op straat moeten mensenkennis hebben.

Week van de boa.

Het vak van de BOA is volop in beweging. Op **8, 9 en 10 september** vindt de "Week van de boa" plaats op de politieacademie in Apeldoorn, een initiatief van Vereniging Politie Dieren- en Milieubescherming en de Politieacademie. Het doel is de positie van de boa in de handhaving van de openbare orde duurzaam te versterken. De volgende organisaties leveren een bijdrage aan deze week: het Ministerie van Veiligheid en Justitie, Openbaar Ministerie, Beboa, Federatie van Particuliere Landgoedeigenaren, VNG, BOPV, ACP, Dienst Justis, Natuurmonumenten, Nationale Politie, Stadsbeheer Den Haag en de Handhavingsacademie. Thema's als informatie delen, samenwerking, imago, onderwijs, Wet- en regelgeving en uitrusting komen aan bod in workshops en plenaire sessies. Het doel is kennisdelen aan de hand van casuïstiek en best practices. Deze week is interessant voor boa's (openbare ruimte, milieu, natuur, welzijn en infrastructuur), hun leidinggevendenden, beleidsmedewerkers, bestuurders en teamchefs politie. Met de ervaringen die worden opgedaan in de Week van de Boa zullen we in het najaar verder werken aan het realiseren van een aantal strategische doelen richting het kabinet. Voor meer informatie over de Week van de boa kunt u terecht bij het Congres- en Evenementenbureau van de Politieacademie, via congres@politieacademie.nl of via 055-5397497.

Tekst: Annet Les

